Published and distributed under permit (No. 751), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXIX. | Число 304. | Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 30. грудня, 1921.

VOL. XXIX. | No. 304. | Jersey City, N. J., Friday, December 30, 1921. | THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ФРАНЦІЯ СТАВИТЬ ВИСОКІ ДОМАГАННЯ ПРО СУБМАРИНИ

ВАШІНГТОН, 28. грудня. — На засіданню морського комітету конференції для зменчення морських зброєнь французькі делегати предложили домагання Франції, які їм переслав французький кабінет міністрів.

Франція згоджується нате, щоби її фльота великих кораблів виносила 175,000 тон супроти 500,000 тон, признаних Америці та Англії, але вона домагається, щоби її признати право мати 300,000 тон в малих кораблях та 90,000 тон в підводних суднах. Французький кабінет повідомляючи французьких делегатів на конференцію про се рішенне, приказав їм не відступати від сього рішення, котре він уважає необхідно конечним для удержання французьких кольоній та цілости держави.

ОСТРИЙ ПРОТЕСТ ЗІ СТОРОНИ АНГЛІЇ.

Ся заява Франції викликала зараз остру відповідь зі сторони англійського представника, Балфура.

Сей посунувся в своїй промові так далеко, що заявив, що французькі домагання звернені виразно проти Англії. Він навіть представляв в своїй промові війну межи Англією та Францією, зображуючи, як Франція буде уживати підводних суден, щоби поборювати англійські торговельні кораблі. Він заявив, що на случай, якби Франції дійсно признано право мати велику фльоту з малих кораблів та підводних суден, то Англія тоді буде мусіти домагатися для себе право будувати проти сього велике число кораблів, які поборюють субмарини.

На се відповідав не менче остро французький представник Саро, закидуючи Балфурови безоглядність в дискусії. Він казав, що Балфур позваляє собі представляти, як Французи будуть топити англійські торговельні кораблі, хоч французькі делегати не говорили про те, як Англія буде топити французькі торговельні кораблі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД РОЗЧАРОВАНИЙ ФРАНЦІЄЮ.

Секретар стейту Гюз заявив іменем уряду Злучених Держав, що сей уряд чується глибоко розчарованим з приводу домагань Франції. Він висловив вдоволенне американського уряду з приводу згоди Франції щодо величини її фльоти великих кораблів, але показав, що французькі домагання можуть звести на нішо цілу акцію за зменченнем морських зоружень. Місто переганятися в будові великих кораблів, як се держави робили до тепер, вони будуть на будуче переганятися в будові малих кораблів та підводних суден.

АМЕРИКА РОБИТЬ НОВУ ПРОПОЗИЦІЮ В СПРАВІ СУБМАРИН.

На пополудневім засіданню морського комітету американський представник Рут предложив іменем американського уряду нову пропозицію щодо підводних лодок.

Виходячи видно із заложення, що всякі старання переконати французький уряд зменчити свої домагання щодо малих кораблів та підводних лодок булиби безуспішні, американський уряд пропонуе місто зменчення фльот підводних лодок обмеженне вживання лодок на случай війни. Сі обмеження малиби бути підписані державами як правила війни. Межи ними є такі постанови: Торговельного корабля не вільно нападати, хиба що він не хоче станути та датися зревідувати. Торговельного корабля не вільно затоплювати, хиба що всю залогу та пасажирів можна переправити на безпечне місце. Сі правила відносяться без винятку до підводних лодок. Субмарини не повинні бути вживані як нищителі торговлі. Життя людий, не беручих участи у війні, мусить бути ощаджуване.

ЯПАН ХОЧЕ РОЗВЯЗАТИ ТРУДНОСТИ ДОГОВОРУ 4 ДЕРЖАВ.

ВАШІНГТОН, 28. грудня. — Щоби удержати мировий договір чотирох держав про посілости на Тихому Океані в повній силі, японський уряд предложив плян, щоби Япан та Злучені Держави обмінялися дипльоматичними нотами та в них вияснили своє порозуміннє, що сей договір не має відноситися до островів властивого Япану, себто що Злучені Держави не гарантують Япанови посіданнє сих островів і не обовязуються йти до війни проти кождого, що се посіданнє нарушує.

ВЕЛИЧЕЗНА ДЕМОНСТРАЦІЯ НА ПРИВИТАННЄ ДЕБСА.

ТЕРЕ ГОТ, Індіяна, 28. грудня. — Ще ніколи суспільність не витала так чоловіка, що вийшов з тюрми, як населенне родинного міста Дебса витало його, коли він приїхав сюди нині з Вашінгтону.

Як Дебс приїхав на дворець, тут ждала його маса народа, що числила найменче яких 50,000 душ. Юрба несла червоні смолоскипи, лямпи, великі таблиці з привітними написами. Банди товаришили стовпищу. Вийшовши з вагона, Дебс привитався наперед зі своєю жінкою та другими членами своєї родини. Потім мейор міста приступив до нього та привитав його поцілуєм в лице. Дебс промовив до зібраних, заявляючи, що його вдоволенне з увільнення невелике, бо він лишив поза собою в тюрмі ще богато приятелів. Для них він тепер передусім-ме жити, стараючися добитися їх визволення.

По його промові товпа схопила його на руки і занесла на автомобіль, котрим його відвезено домів.

ЖИТТЯ ЧЕРЕЗ СВЯТКУВАННЯ.

Аж в два-три дні по Різдвяних Святах почали показуватися страшні наслідки неосторожного святкування. До нюйорських шпиталів, приміром, доносять тепер кождого дня про нові жертви святочного затроєння горівкою, гараком, ріжними наливками і тим подібними напитками, робленими самими таки споживачами або купованими від аматорських горальників.

Наперед донесено було про затроєннє алькоголем двох братів Тифені, Френка та Джана. Оба вони були агентами корабельної компанії, оба забавлялися зі своїми родинами, оба заслабли зі своїми родинами, хоч далеко тяжче як їх жінки та діти, які лише кушали святочної горівки, обох віставили до шпиталю, і там оба померли. Перед смертю зізнав Френк, що він дістав собі на свята пів кварти горівки. Їдучи автомобілем в стейті Ню Джерзи, брати вступили до одного добре знакомого собі чоловіка та напилися в нього горівки. Опісля купили собі в нього тої самої горівки на свята. Горівка видно смакувала їм добре, коли вони випили дома які дві треті фляшки. Зараз потім вони заслабли. Пробували ріжних домашних средств, щоби вилічитися, але все нічого не помагало і вони попросили поліцію закликати шпитальний амбулянс, щоби завестися до шпиталю. Тут лікарі сказали відразу, що їм ратунку нема. Оба мали лише час на одержаннє послідного помазання. Поліція зараз арештувала чоловіка, котрий їм продав горівку, і поставить його перед суд за душегубство. Суд приказав перевести секцію тіл („пороти") померших.

Другою парою горівчаних небіщиків був якийсь Едвард Ґилесі, молодий та сильний мущина, та його знакома, пані Райен, вдова. Мущину відставлено до шпиталя уже дуже хорим і лікарі вже не могли його вратувати, а його горівчана сестра померла в своїм мешканню. Перед смертю Ґилесі зізнав, що він пив з панею Райен до 2-ої години над раном, коли він заслаб і казав відвезти себе автомобілем до дому. Коло шестої години над раном він осліп, а чотири години пізнийше скінчив життє.

Про подібні случаї доносять також з других міст Америки. Всі вони звучать як недвозначна осторога для всіх тих, що збираються пятикою святкувати Різдво Христа чи який другий храм.

РЕКОРД МІСТА ШІКАҐО.

Судовий лікар міста Шікаґо видав урядову статистику з мордів, доконаних в році, кінчаючімся дня 15. грудня. Після сьої статистики за 365 днів доконано в сьому місті аж 352 убійства. Значить, майже на кождий день припадає один морд.

Сей самий лікар підносить, що перший раз в історії міста Шікаґо фіґурує як одна з дуже важних причин смерти затроєннє алькоголем. Від сього померло за сей рік в Шікаґо 57 людий.

КРОВАВЕ СВЯТО.

З міста Лондону, в стейті Кентакі, доносять, що наслідком святочної стрілянини погибло там аж троє людий. В домі Томаса Мартина зібралася була велика компанія людий, межи котрими найшлися люди з ворожих собі родів („кленів"). Підчас святкування прийшло до суперечки за те, котра родина краща. Один став доказувати се револьвером, постріливши члена ворожої родини. Ті стали відповідати подібним арґументам. Вивязалася загальна стрілянина, в котрій погибло троє людий.

ЦІЛА РОДИНА ЗАТРОЇЛАСЯ СВІТЛЯНИМ ГАЗОМ.

Від затроєння світляних ґазом померла на саме Різдво ціла родина Ґаетана Маймонті з Дітройт, Мишиґен. Погиб батько родина, його жена і їх троє дітий. В понеділок сусіди родини повідомили родину, що в домі Маймонті світяться електричні світла цілий день, хоч родина не дає ніяких признак життя. Поліція стала добуватися до хати. Ніхто не відповідав, і поліція постановила виломити двері. Коли полісмени та цікаві увійшли до хати, вони мусіли цофнутися, бо на них вдарив страшний сморід ґазу. Вони мусіли наперед вибити вікна, щоби напустити свіжого воздуха до хат, та завинути собі лице рушниками, щоби не вдушитися ґазом. Вони найшли всю родину неживу. Одна дитина немовби сховала голову в подушку, щоб захоронитися перед страшним ґазом, друга держалася за горло з виразом муки на лици. По цілій хаті були порозкидані святочні дарунки.

БОРОТЬБА ДВОХ РАБІНІВ.

Між рабіном Рокканом а Спірою в Мукачеві розпочалася жорстока війна. Один другого старається перевищити в робленню чудес а коли і це не помагає, денунціюють себе взаїмно перед урядом. Ціле жидівське населення на Підкарп. Україні поділилося на два табори і бере активну участь в цій боротьбі своїх рабінів.

НЕВДАЧА НОВОЇ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПАРТІЇ

Новозорґанізована американська большевицька партія, котра назвалася „Воркерс Парті оф Американ", а котра задумала зєднати до купи усі розсипані радикальні елементи в Америці, уже починає розсипатися.

Ледво скінчилася перша конвенція партії, а вже орґанізація так званих промислових юній, Промислові Робітники Світа (звана коротко Ай. Дабелю Дабелю), на котрої піддержку орґанізатори числили з великою певностю, видала публичну заяву, в котрій відхрещується від партії як чорт від свяченої води. Заява каже, що нова большевицька партія в Америці була заложена „дешевими політиканами" та що сі дешеві політикани думають держати партію під своїм покровом.

Немало цікавляться члени нової партії становищем, яке займе Юджин Дебс, соціялістичний провідник, випущений недавно на волю з федеральної тюрми. На зборах партії „дешеві політикани" обіцювали зібраним, що Дебс певно приступить до партії, заручуючи рівночасно, що Дебс вийшов з тюрми „червоним як полумінь большевиком". Дебс в тій справі ще нічого не заявив, але його беоглядна заява проти війни вказувалаби, що він не зовсім годиться з большевиками. Зате секретар соціялістичної партії, від котрої большевики старяются відорвати як найбільше членів і котру вони пятнують як політичного трупа, заявив, що Дебс не перестав і не думає перестати бути членом соціялістичної партії; що він далі сильно вірить в політичну акцію та політичну боротьбу через американські законодатні власти; що він переконаний, що сею дорогою можна змінити американський політичний устрій так, як сього вимагає інтерес робітників; що він противиться збройному повстанню та насильному переводженню змін, як сього домагаються скрайні фанатики.

ЗАМОРДУВАННЯ АРЕШТОВАНОГО В ПОЛІЦІЙНОМУ КОМІСАРІЯТІ У ВАРШАВІ.

У варшавському суді засуджено на 4 роки тюрми настоятеля вязниць Бедека та поліціянтів Зеліньского і Качмарека за це, що вони в поліційному комісаріяті на „Млоне" в поліційній канцелярії при допитах замордували 57-літного арештованого Якова Ґальву.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Сим подається до загального відома, що Екзекутива У. Н. Союза, в увзгляднанню численних домагань урядників відділових, з огляду на усталений звичай по відділах У. Н. Союза, в цій порі року приймати нових членів до організації за зменшену ціну вступного, ухвалила, що в місяцях СІЧНИ і ЛЮТІМ 1922 року буде приматися НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА ЗА ОПЛАТОЮ ТІЛЬКО 50 ЦЕНТІВ ВСТУПНОГО.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:
ІВАН КАШТАНЮК, гол. рекорд. секретар.

Дано в Джерзи, Сіти, Н. Дж. 28 грудня 1921 р.

ГОЛОДНІ МОСКАЛІ ЇДЯТЬ ЛЮДСЬКІ ТРУПИ

ОВСІЄНКО ЗДАВ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ЗІЗДОМ В МОСКВІ ЗВІТ ПРО СТРАШНІ ПОДІЇ В ГОЛОДНІЙ ЧАСТИ МОСКОВЩИНИ.

РИГА, столиця Латвії, 29. грудня (Есосієйтед Прес). — На всеросійському совєтському конгресі, як доносить урядова большевицька телеграфічна агенція з Москви, делеґат із Самари, Овсієнко, подав перше звідомленнє про канібалізм в Московщині, навіщеній голоднечею.

Овсієнко сказав на конгресі:

„В Раміковску люди їдять тіла мерців. Там небезпечно ховати жертви голоду в присутности народа і муситься держати сторожу над похованими до того часу, аж тіла мерців зігниють так, що їх годі їсти".

Далі Овсієнко сказав, що Фрідтйоф Нансен, висланник Міжнародного Комітету Помочі Росії, хотяй він яко відкривець загартувався серед невигід, вернувся до Москви розхорований ізза сцен, які видів в полудневих сторонах. Далі бесідник сказав, що голодні люди виносять діти на поріг, аби там вмирали, а немовлятам матері у розпуці протинають горла.

З початком січна, 1922, говорив далі Овсієнко, совєти при підмозі усеї заграничної помочі зможуть прокормити ледви половину голодуючих дітий, а тільки двайцяту часту старших. Решта голодуючих мусить вимерти, вижидаючи на поратунок.

ВОЛОДИМИР КОРОЛЕНКО ПОМЕР.

РИҐА, столиця Латвії, 28. грудня. — Володимир Короленко, звісний український новеліст, помер в Полтаві, в день Різдва Христового.

ЗАМІТКА. — Володимир Короленко, Українець родом, писав знамениті оповідання переважно з життя українського, але ізза заборони українського слова писав московською мовою. Його імя яко письменника звісне широко по цілому культурному світі. В Росії він був звісний також яко редактор літературно-політичного журнала „Русское Богатство". За його політичні переконання царське правительство держало його довший час на засланню і опісля все його переслідувало. Зате він мав пошану серед громадянства, яке називало його своєю совістю.

За большевицького панования він на богатій урожайній Україні примирав з голоду, аж вкінці уляг знесиленню і помер з вичерпання сил ізза голодовання, як померло богато заслужених людий в Росії, тоді як большевицьким комісарам черева розпирає.

ІРЛЯНДСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ПАРЛЯМЕНТ ЗА ПРИНЯТТЄМ АНГЛІЙСЬКО-ІРЛЯНДСЬКОГО ДОГОВОРУ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 29. грудня. — Провідники ірляндського революційного парляменту (двол ерін) відбули тайну нараду, на якій заявились за приняттєм лондонського анґлійсько-ірляндського договору.

ЛИТВА ВІДКИНУЛА ПЛЯН ЛІҐИ НАРОДІВ ПРО ДЕРЖАВНЕ СТАНОВИЩЕ ВИЛЬНИ.

КОВНО, Литва, 29, грудня. — Литовське правительство повідомило Раду Ліґи Народів, що воно відкидає її плян про державне становище Вильни й округа, а предложить Лізі Народів свій плян розвязки сього питання.

КАЖУТЬ, ЩО АЛІЯНТИ МАЮТЬ ПІДНЕСТИ СПРАВУ УСТУПЛЕННЯ ГРЕЦЬКОГО КОРОЛЯ.

РИМ, столиця Італії, 29. грудня. — На конференції аліянтської Найвисшої Ради в Кан, у Франції, аліянти мають піднести справу уступлення теперішнього грецького короля Константина.

МАРНОТРАТСТВО ПОЛЬСЬКОГО МІНІСТРА.

ЯК ВИТРАЧАЮТЬСЯ НАРОДНІ ГРОШІ В ЦАРСТВІ БІЛОЇ КУРКИ.

БЕРЛІН, 7. грудня. (Вл. кор. „Свободи"). До варшавського сойму внесено таку інтерпеляцію:

„Пан Вл. Ґрабскі, будучи міністром фінансів, уділив польському амбасадорови в Брюселі п. Собаньскому значну позичку з державних коштів. Першу частину тої позички п. Ґабскі виплатив п. Собаньскому з державної каси в висоті 10.000 англ. фунтів, що після нинішнього курсу виносить 120 міліонів марок польських. Виплату дальших рат цеї позички спинив наступник п. Ґабского, міністр Стечковскі. Не обговорюючи навіть того, що п. Собаньскі в обезпеченне цеї величезної позички віддав свій маєток, який оцінено лише в 700 тис. марок, ми вважаємо уділенне позичок з державних коштів приватним особам без згоди сойму за надужитте владою з боку міністра, покликаного стояти на сторожі інтересів державного скарбу.

„Тому підписані вимагають, щоб сойм заклйкав уряд чи міністра фінансів, аби було стверджено, чи дійсно п. Собаньскі одержав позичку на зазначених умовах та чи притягнено бувш. міністра Ґрабского до відповідальности за надужитте владою".

ЦЯ афера не є в Польщі чимсь виїмковим. З приводу таких афер вже навіть склалася народня приповідка: польське державне майно в огні не горить і в воді не тоне — його просто розкрадають.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЛІДАМИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ІНТРИҐИ В АМЕРИЦІ.

Московські большевицькі проводирі вже давно добачили безуспішність та безнадійність своїх обіцянок всесвітної революції в найблизшій будучности, як вони се на початку своєї пресловутої карієри так явно-славно голосили. Хоч страшні спустошення країв війною підорвали стару суспільність в її основах та поширили революційні настрої серед широких народних мас, мимо сього сі настрої не дали такого вислову, якого собі бажали московські комісарі. Страшна розруха краю, крайна руїна економічного життя Росії, викликана большевицькими війнами та большевицьким господаркою, викликала те, що робітники та селяни Европи, хоч глибоко розчаровані своїми воєнними побідами, не пішли по дорозі революції, вказаній їм з Москви. Московські клички подобалися зовсім не тим, до кого хотіли промовляти їх голосителі; місто ширитися по передових капіталістичних країнах з великим числом робітників, большевизм ширився по відсталих та зацофаних економічно краях, по Угорщині, Баварії, Персії, Індії, тоді як пролетарські партії та робітничі юнії країв з великим досвідом в боротьбі робітників проти капіталістів показалися на примани большевизму зовсім нечуткими.

Побачивши страшний розпад своєї будови, ставленої з таким засобом праці, гроша, інтриг, підкупства, провокації, большевики пробували спершу ратуватися славнозвісними 21 точками, котрі мали на ціли зібрати усі розбиті большевицькі та симпатизуючі з ними партії, партійки та відломки в одну карну армію під однолільною командою московських комісарів. Непрошена команда, однак, нікого не вдоволила, а всіх обурила, зневохтила, відбила від московських диктаторів. Найкращі приятелі відвернулися від горсточки бюрократів, що хотіли диктувати цілому всесвітному робітничому рухови, як московський цар диктував своїм поліцаям та шпигам. При Третім Інтернаціоналі лишився мало хто поза людьми, платними сею організацією.

Знов в Москві задзвонили на алярм. Знов пішли ради і обради. Закинено двайцять одну точку і поховано їх мовчки, як колись американський президент Вилсон поховав своїх чотирнайцять точок. На місце давнього клича безумовного послушенства Москві, на місце давнього „Руки пошвам! Мальчать і паслушать!" кинено нові клички: Добувати для большевизму фортеці! Місто будування нових твердинь, добувати старі! Загортати в свої руки робітничі організації, промислові юнії, тред юніони!

Такі клички пішли від Третого Інтернаціоналу в Москві та від большевицького Інтернаціоналу Робітничих Юній в Москві. Послушна московським комісарам горсточка недобитків ріжних соціялістичних, робітничих, анархістичних і т. п. організацій зійшлася на американське Різдво до Ню Йорку, щоби оснувати нову партію, яка малаби вивести американських робітників з єгипетської неволі капіталізму в обіцяний большевиками край комунізму. Основа нової партії большевицька; с. е. невеличка горстка людей, свідомих своєї цілі та жадних власти, збирає добути собі можність командувати сліпо послушно великою робітничою армією, а добути собі се право ладиться не дорогою образування широких робітничих мас та через вибір самих робітників, але дорогою накинення згори, самою самозванчою жмінкою зарозумілців, накиненням при помочи інтриг, туманення, дурення, хуліганських нападів, насильства. Збираєтся ся жмінка недобитків на збори основателів партії і постановляє себе опікунами цілого робітничого руху в Америці. В першім манифесті сього новородка, котрому ще й молоко і те друге не обсохло на губах і над губами, пишеться, що він має ВЕСТИ, КЕРМУВАТИ боротьбою американських робітничих мас проти могучих армій визискувачів. Нахабні самозванчі паничі, що установляють себе диктаторами американського робітничого руху, виразно голосять, що американський робітничий рух можна повернути на свою сторону, задуривши американських юнійних робітників до комунізму. Вони покликаються піти в юнії і підступними способами, не відкриваючи робітникам своїх карт, старатися загорнути робітничі юнії в свої руки, а загорнувши їх, повернути їх на службу своїх московських приказувачів. В той спосіб зродилася найновійша демагогічна, на обман та дурение обчислена партія, зразу бундючно „Робітничою Партією Америки" — „Воркерс Парті оф Америка".

Чи вдасться кого здурити самозванчим провідникам та опікунам американського робітництва? Будучність дасть на се відповідь. Однак вже нині можемо бачити признаки, яке буде рішенне історії. Горстка зарозумілців збирається перетягнути обманом і інтригою великий, бо коло 5 міліонів робітників чисельний табор зорганізованих американських юнійних робітників, а тимчасом перші збори сеї амбітної організації показали навіть нездібність самозванців обєднати себе самих. Учасники большевицьких зборів годилися в одному, а то в тому, що ніхто нічий, лише вони, покликані на провід американським робітництвом. Коли однак прийшлося до посталовлення дороги, як се осягнути, зараз показався правдивий вавилонський розгардіяш думок та стремлінь. Як станули дебатувати над тим, якими способами сісти на карк американським юнійним організаціям, зараз виринули такі суперечки в пропозиціях, що збори нагадували ту казочну їзду, коли то віз, сокіл та рак зібралися тягнути воза: як один тягнув взад, другий вперед, один до ліса, другий до біса. З початку здавалося, що відомі большевицькі (як) давнійше називали хуліганськими) способи зарадять лихови. Але хоч викинено одну ґрупу, побито другу, відобрано голос третій, мимо того виринали все нові і нові ріжниці. Наконець, коли прийшлося до вирішення основного питання, питання: Як здобути собі владу в американських робітничих юніях?, вічно душена опозиція вийшла з подвійною силою. Коли поставлено внесенне, щоби робітничі юнії здобути підступним способом, опозиція поставилася до справи принціпіяльнійше, чеснійше. Опоненти доказували, що резолюція основателів нової большевицької партії показує, що вони поняття не мають про революційну акцію. Один бесідник заявив, що така програма могла зродитися лише в замрачених мозках і заявив, що обманом робітництва далеко в Америці не зайдеться. Коли більшість зборів все таки заявилася за програмою дурення американських юнійних робітників та захватування замаскованим їх в большевицькі лабети, опозиція опустила галю нарад, загрозивши, що вона оснує правдиву большевицьку, комуністичну партію, яка буде навертати робітників до комунізму отверто і буде доказувати, що перша большевицька партія не є дійсно і по правді комуністичною партією. Осьтак вже на першім зїзді партій межи самими однодумцями прийшло до розбиття. Очивидно, при таким розбиттю якась сконсолідована робота буде просто неможлива. Обі партії будуть взаїмно себе поборювати. Будуть себе взаїмно шкалювати, лаючи одна другу за фалшивий комунізм. Американському робітництву від них ніяка небезпека не грозить.

ЗГОДА МІЖ ІРЛЯНДІЄЮ Й АНГЛІЄЮ.

(Від власного кореспондента).

Сього тижня телеграф розніс по цілім світі відомість великого історичного значіння: відомість про згоду між Ірляндією й Англією.

На основі сеї згоди Ірляндія одержує таке державно-правне становище, яке мають т. зв. англійські домінії, себто Канада, Австралія, Нова Зеляндія і Південно-африканська Республика.

Сі домінії, се в дійсности незалежні держави, рівнорядні з самою Англією, з якою лучить їх тільки особа короля, так, що можна говорити про них як про союз самостійних держав британської імперії. Закони для кождої з вичислених держав видає самостійний парлямент, виконуюча власть спочиває в руках кабінету, який відповідає перед парляментом. Королівський ґубернатор у кождій з тих держав є представником королівської влади, який також, як сам король в Англії, шанує волю парляменту. Підчас світової війни англійські домінії осягнули рівнорядність з самою Англією і в справах заграничної політики. Мирові договори, заключені Мировою Конференцією, підписували за „Його Величність Короля Зединеного Королівства Великої Британії і Ірляндії і заморських британських територій", Імператора Індії" (такий є повний титул англійського короля) на рівні з делегатами Англії делегати домінії. В Союзі Націй засідають також побіч делегатів Англії делегати домінії.

Таке державно-правне становище домінії, себто становище самостійної держави в союзі держав британської імперії одержує тепер Ірляндія. Не є се **повна** державна самостійність, якої домагалися Ірляндці, бо Ірляндія не відділюється від держав британської імперії як окрема, незалежна держава, тільки остає в союзі держав британської імперії. Але в сім союзі одержує вона **державну самостійність** (доси була вона частю „зєдиненого королівства Великої Британії й Ірляндії"), а сама приналежність до союза дає їй користи, яких немала би вона як зовсім окрема й незалежна держава, користи приналежности до союза держав британської імперії, яка являється найсильнійшим державним твором світа.

Що-до північної части Ірляндії, протестантського Ульстера, який доси не годився на державну самостійність Ірляндії, домагаючися рівночасно для себе окремішности від Ірляндії в залежности від Англії, то справу порішено так: Коли Ульстер запротестує проти того, щоб він належав до ірляндської держави (очевидно, зі збереженем своєї автономії), тоді визначиться на основі волі населення границю між Ульстером і ірляндською державою і Ульстер збереже на далі свою автономію в залежности від Англії. При сім думають, що Ульстер швидше чи пізнійше сам переконаєтся, що йому вигіднійше бути автономною частю ірляндської держави, коли він тепер відділиться, то пізнійше сам захоче зединитися.

Так після довгих літ боротьби проти англійського панування Ірляндія виборола собі державну самостійність. Болюче думати про всі ті жертви, які приніс ірляндський нарід в тій боротьбі, про кров і смерть найліпших синів Ірляндії. Болюче — бо коли-б Англія не була так уперто обороняла своє панування над ірляндським народом, то тих жертв не було би треба, то ті найліпші сини Ірляндії могли би спокійно працювати на користь свого народу. Та на жаль навіть Англійці, які мають найвисше розвинений державний розум, так довго були сліпі і глухі на визвольні змагання ірляндського народу і відповідали на них вязницями, рушницями, багнетами й гарматами.

Та все таки в кінці дух волі народу віднїс побіду над духом поневолення і Англія признала вільним і рівним собі той ірляндський нарід, який доси вважала своїм підданим.

Ся побіда малого ірляндського народу в боротьбі з великою й могучою британською імперією являється неначе ангелом надії для всіх тих поневолених народів, які боряться за своє визволенне.

Хто знає, чи й українському народови не прийдеться ще довго боротися за свою волю так, як боролася Ірляндія. Не знати, коли визволиться зпід Московщини Велика Україна, яка своїми повстаннями проти настановленої Московщиною радянської влади нагадує боротьбу Ірляндії проти Англії. І так само не знати, чи великі держави антанти сповнять своє зобовязанне супроти української Галичини й визволять її зпід окупації Польщі та вернуть їй право самовизначення, — чи й українській Галичині прийдеться ступити на шлях Ірляндії й розпочати таку боротьбу проти польських гнобителів, яку вели Ірляндці проти Англійців, боротьбу всіми способами: і нищеннем маєтків ворога й окремими терористичними актами на представників ворожої влади і масовими повстаннями.

Коли українському народови довелося би ще довго шляхом боротьби, як се робила Ірляндія, здобувати свою волю, то в сій боротьбі жде дуже важка задача і Вас, Американські Браття. Ви знаєте, яку важну ролю відіграли в боротьбі ірляндського народу за визволенне американські Ірляндці. Ви знаєте, що вони підпирали ту боротьбу і **матеріяльно**, своїми грішми, і **морально**, шираючи в великій і могучій Америці прихильність до ірляндських визвольних змагань і неприхильність до ворога Ірляндії — Англії. Американські Ірляндці були тим елементом, це знаходили моральну і матеріяльну підмогу борці за волю Ірляндії в найтяжші хвилі, де вони спокійно могли склонити свої голови на відпочинок тоді, коли в рідним краю тим головам грозив стричок ката.

Слідами патріотичних Ірляндців в Америці йдіть і Ви, Американські Браття! Присвятіть свої моральні й матеріяльні сили визволенню рідного краю, боротьбі з його ворогом, підмозі борців, які з ним боряться, так вони присвятили. Живучи в Америці, будьте всім умом, всім серцем, всіми думками, всіми почуваннями в рідним краю, як вони були. В щастю, яке Ви знайшли в вільній Америці, не забувайте ніколи, що не може бути щасливою людина, коли її рідний край, її рідні браття в неволі, — так, як Ірляндці не забували.

Тоді й Ви будете святкувати свято визволення рідного краю — воно прийде, певне прийде! — з тим почуттєм, з яким святкують тепер свято визволення Ірляндії Ірляндці в Америці, що се їх свято, що вони помогли рідному краєви здобути волю.

Прага, 9. грудня 1921.

Др. Михайло Лозинський.

ПРИНЯТТЄ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО В НЮ ЙОРКУ.

(Допись).

В день Андрея, дня 13. с. м., уладжено в Ню Йорку заходом окремого українського комітету вечір в честь митрополита Андрія Шептицького у великій галі в готелі Пенсилвенія.

На вечір запрошено українських священиків та представників українських організацій, інституцій і громад. Були гості з стейтів: Ню Йорк, Ню Джерзи, Пенсилвенія, Канетикат, Ровд Айленд, Мессечусетс, Огайо, Іллиной. Загалом було всіх гостий 131, в тім 40 священиків і 16 женщин. Представники інституцій і організацій були отсі: о. Петро Понятишин, адміністратор української католицької дієцезії в Злучених Державах; о. Константин Рошкович, парох з Йонкерс, Н. Й., духовний управитель „Соединенія" (найбільшої організації угорських Українців в Америці); Семен Ядловський, предсідатель У. Н. Союза; о. Михайло Кузів, предсідатель Провидіння; Юрій Хиляк, предсідатель Згоди Братств; о. Корнило Лавришин, директор Грецько-католицького Руського (угро-українського) Сиротинця в Елмгорст, Па.; о. Йосиф Чаплинський, управитель українського Сиротинця в Филаделфії; М. І. Ганчин, від імени Підкарпатської Руської Народної Ради; Теодор Грицей, голова Ліги Українських Горожан і Ветеранів в Филаделфії, Па.; Іван Гаврилко, від Української Громади в Ню Йорку.

Митрополит Шептицький прибув в товаристві кількох священиків точно о 7. годині. В галі застав вже зібраних гостий. Усіх йому представлено і він з ними привитався.

Потім зачалась молитвою скромна вечера. Підчас вечері виголошувано промови, в яких бесідники витали митрополита яка рідкого гостя з рідної землі і мученика з царської неволі за свою українську церков і нарід.

Провідником сього святочного вечера був **о. Микола Підгорецький**, парох Ню Йорку, котрий виголосив вступну привітну промову, а потім представляв дальших бесідників, уділяючи їм голосу.

Наперед пані **В. Лисякова** привитала митрополита в імени Українок в Америці і вручила йому китицю цвітів.

Відтак виголосив привітну промову адміністратор української дієцезії **о. Петро Понятишин.** Він зложив митрополитови привіт від дієцезії і вказав на його терпіння і заслуги для української католицької церкви і для українського народу.

Опісля звісний український співак **Михайло Зазуляк** біс співав гимн: Далека ти, а близька нам, кохана Вітчино.

Потім говорив Американець, міський адвокат Нюарку, **Вілїєм Дж. Кернс.** Він сказав, що всі Американці, котрі знають митрополита Шептицького або чули про його діяльність, високо його цінять і вважають за одного з найбільших борців за независтність України.

О. Константин Рошкович, духовний управитель „Соединенія", зложив привіт митрополитови Шептицькому від підкарпатських Українців в Америці. У своїй промові він завзивав до єдности Галичан і угорських Українців, вказуючи на те, що се рідні браття, один народ, одна церква, одна мова, одна історія і однакова доля.

Роман Слободян, фінансовий секретар Українського Народного Союза, зложив привіт митрополитови, кажучи, що американські Українці добре знають і вдячні йому, що він працює невтомно для вільної України.

О. Михайло Кузів, голова Провидіння, зложив привіт митрополитови в імени сеї організації.

Др. Семен Демидчук вказав на заслуги митрополита для українського народу.

О. Іван Волощук, парох Барнесборо, Па., зложив привіт митрополитови від імени дніпрянських Українців.

О. Михайло Гурянський, духовний управитель Згоди Братств в Олифант, Па., зложив митрополитови привіт в імени сеї організації.

О. Людвик Боский, ігумен монастиря Пр. Тройці в Комарні, Манитоба, Канада, (Бельгієць, котрий навчився української мови як місіонар серед Українців в Канаді) у своїм привіті чистою українською мовою, згадав про свою недавню гостину у Львові, де наочно бачив, як Ляхи знущаються над Українцями і українською церквою. Він заявив, що до смерти буде працювати для повного освобождення українського народу, та що таку присягу повинен зложити кождий Українець.

Юрій Пугак, угорський Українець, молодий адвокат з Гейзелтон, Па., виголосив промову в англійській мові. У своїй бесіді він витав митрополита і взивав угорських, галицьких і дніпрянських Українців, щоби стреміли не до поділу, а до зєднання і спільної народньої праці.

П. Г. Лотоцька зложила митрополитови привіт і подяку іменем Українок і українських дітий в Америці, вдячних за його щирий труд для українських воєнних сиріт в Америці.

Дальше промовляли: **о. Константин Курилло**, з Шикаго, Ілл., **о. Остап Сидоряк**, з Питсбурґ, Па., **о. Ал. Вислоцький**, парох угро-української церкви в Ню Йорку і **о. Василь Стецюк**, з Янгставн, Огайо, котрий при кінці своєї промови взвав зібраних гостий, щоб відспівали митрополитови „Многая Літа".

Всі присутні встали з місць і староукраїнська пісня „Многая Літа" залунала могучою філею по галі.

Відтак встав **митрополит Шептицький** і виголосив довшу промову, яка піднесла на стрій присутних.

Наперед митрополит подякував присутним за гостину.

Далі сказав, що хотяй живемо в тяжких і гірких часах для українського народу, то всетаки і в тих часах бувають хвилі, коли душа Українця радіє, а то хвилі, де видно єдність, любов, згоду і спільні стремління для добра рідного народу. Такою хвилею є й отсе зібрання. Усі тут як одна родина. Усі мають спільні змагання і цілі. В усіх є єдність і згода. Длятого в таких хвилях не треба згадувати того, що навіває смуток, але се, що пригадує радість народу і додає нам духа витривати до повного успіху.

Митрополит пригадав час, коли в 1917 році по вибуху революції в Росії він вийшов з царської тюрми і прибув до Петрограду. Яка тоді радість була серед петроградських Українців, що їх рідна Україна буде вільна. Уладили величавий концерт в память Шевченка в найбільшому театрі, де радість виливалася в промовах бесідників. Промовляли навіть такі Українці, котрі виросли в Петрограді і забули рідну мову. Приходили тоді до митрополита Українці, а між ними навіть Галичани, котрі опоздали йому про переведенне революції, яка була ділом головно Українців.

Потім прийшли світлі і промінні хвилі Української Центральної Ради в Києві, які, на жаль, так скоро затьмилось.

Опісля прийшов день 1. падолиста, 1918, в Галичині, день, який так радісно привитав увесь український нарід нашого краю. Всі тоді були обєднались і станули разом до будови своєї держави на рідній землі. Але прийшла польсько-українська війна і принесла нові нещастя нашому краєви. Направду, що жаден край у світі не поніс таких страт і не перебув таких терпінь що Галичина. Найбільше признаннє належиться нашим жовнярам, котрі найбільше перебули, але на ділі і кождий інший галицький Українець дуже богато перебув. А всетаки там і нині серед нашого народу дух бодрий, солідарність і згода. І се є ті проміні в темряві, які приносять радість у смутку і які з надією народу на побіду і на красшу будучність.

Галицьких Українців досвід научив, що треба єдности; що треба забути спори, забути се, що нас ділить; а памятати принципи, які нас лучать. Нині ціла Галичина є за Петрушевичем, при нім стоїть твердо і непохитно.

Як та гадка, та ідея солідарности перейде границі Галичини, то ми мусимо мати велику українську державу. Україна буде вільна і народоправна, бо правительство, яке хоче бути і вдержатись на Україні, мусить вийти з народу. Тільки треба нам організуватись для загальних і обєднуючих принципів, а в світі справедливости, яка мусить бути виміряна кождому народови. Бачимо, що недавно великі держави, як Австро-Угорщина, Туреччина, Росія, роздула справедливість і вони розпались. Кривда не дїється народам довго, особливо, коли той час міряти в нових часах і приміновати до життя народів. Отже і кривда нашого народу не може тривати довго. Справедливість прийде і для нас і буде велика вільна Україна.

Промову митрополита Шептицького учасники вечера раз враз витали бурею грімких оплесків, а по промові вони довго гомоніли.

Вечір закінчив короткою промовою **о. Микола Підгорецький**, котрий вказав на неустрашимість митрополита, який не злякався ані московських багнетів, ані потім польських багнетів, куль і шрапнелів, які безупинно гуділи понад святий Юр у Львові, де живе митрополит. Польські офіцири умисно звертали кулі на митрополичу палату, але і ті польські кулі не залякали митрополита. Бо його бодрого духа ніщо не злякає. Такої неустрашимости треба всім Українцям, а тоді буде наша побіда, побіда цілої України.

Вчасі приняття зняті фотографію всіх присутних.

Всі гості також вписали свої імена до памяткової книжки, яку вручено митрополитови.

Потім митрополит ще довго розмовляв особисто з гістьми близшими і дальшими. Всі розходились домів піднесені на дусі, що пережили хвилю споминів про велику боротьбу рідного краю за волю і самостійність.

Учасник.

ЗАПИСИ В ГОТІВЦІ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

Дальше на Укр. Позичку Національної Оборони зложили:

(Подаємо в такім пордку як приходять зголошення).

II.

(Докінчення).

78) Братство св. Ґеорґія, Віямставн, Н. Дж., через п. Івана Витязя 10
79) Спяк Ант., Вотервліт, Н.Й. 5
80) З громади Шікаґо, Ілл., через Амер Укр. Ексчендж 255
Зложили:
Тов. Січ, від. 13 ....
Тов. Січ ім. Дорошенка, відділ 13 50
[illegible]повий Василь 25
[illegible]шин Іван 25
[illegible]ень Д. 5
[illegible]вірський Ілія 10
Гнида Г. 5
Ярема Йосиф 5
Матучак Т. 10
Чорняк Ілько 5
Геньорський Г. 5
Гембаль М. 10
Чорний Семен 10
Саган Василь 5
Стафра Антін 10
Вітушинський Василь 5
Сня[illegible] Іван 10
Ленартович Іван 10
Блідий Михайло 5
Блідий Петро 5
Фоця Андрій 5
Щербатий Петро 10
Ковалик Василь 10
Когут Іван 5
Романишин Іван 15
81) Радик Іван, Шікаґо, Ілл., через Амер. Укр. Ексчендж 10

82) З громади Сентралія, Па., через п. Ф. Флудовича 630
Зложили:
Провидіння, від. 39 50
Союз, відділ 90 50
Братство св. Димитрія 50
Братство св. Йосафата 10
Чепа Іван (мол.) 10
Андрійчин Никола 10
Флюдович Михайло 10
Комарницький Мирон 10
Линь Іван 10
Височанський Петро 10
Прихода Стефан 10
Михайлечко Михайло 5
Зубкович Семен 5
Комарницький Стефан 5
Флюдович Филимон 5
Скольський Никола 5
Бляшка Андрій 5
Личко Юрко 5
Волчанський Захар 5
Петрович Василь 5
Жолобалюк Василь 5
Линь Макар 5
Голійний Михайло 5
Чудийович Василь 5
Винник Теодор 5
Матковський Іван 5
Полянчич Михайло 5
Масинець Гриць 5
Баландович Іван 5
Баландович Стефан 5
Волчанський Захар 5
Дудин Стефан 5
Ковальчук Никола 5
Федьо Андрій 5
Цабан Теодор 5
Чепа Іван (стар.) 5
Карляк Спиридон 5
Дудун Михайло 5
Федорчук Василь 5
Бандерич Андрій 5
Дзугля Іван 5
Гоцинець Теодор 5
Смоляк Дмитро 5
Смоляк Никола 5
Баран Гриць 5
Красніцький Якуб 5
Грабович Василь 5
Парохія з Сентрал 1000
Локал Майнерської Юнії ч. 2435 50
Борис Гаврило 5
Надич Іван (стар.) 5
Масинець Гриць (мол.) 5
Кропивницький Гавр. 5
Касенич Теодор 5
Боярчук Йосиф 5
Митчак Гриць 5
Надич Никола 5
Петрович Гнат 5
Борис Іван (мол.) 5
Сидор Максим 5
Надич Іван (мол.) 5
Зубрицький Марко 5
Миталинець Василь 5
83) З громади Мт. Кармел, Па., через о. І. Боярчука 20
Зложили:
Борис Гаврило (стар.) 5
Іванкович Юрко 5
Лопацій Іван 5
Ревацький Мартин 5
84) З громади Елизабет, Н. Дж., через о. М. Кузіва 20
Зложили:
Яворський Теодор 10
Палей Дмитро 5
Сепчишак Іван 5
85) Гундич Омелян, через п. Я. Гундича, Олифант, Па. 5
86) Томчик Іван, через п. В. Цимбеляка, Ст. Майкел, Па. 5
87) З громади Джерзи Сити, через п. Григ. Трусевича 40
Зложили:
Тов. Укр. Політичний Клюб, відділ 54 10
Трусевич Григорій 10
Чопек Теодор 5
Журавецький Стефан 10
Мискінес Катерина 5
88) Драган Василь, Путнам, Конн. 25
89) З громади Йонґстави, О., зложили:
Добушовська Дарія 5
Добушовський Юрій 5
Добушовський Зенон 5
90) З громади Шікаґо, Ілл., через п. І. Чергавя 25
Зложили:
Чергавий Іван 10
Чергава Анастазія 10
Чергавий Михайло 5
91) Винарчик Микола, Досон, Па. 50
92) З ґромади Мінеаполіс, Мінн., через п. Н. Ґрубрина 355
Зложили:
Тов. Запорожська Січ, відділ 385 У. Н. Союза 50
Рихлий Константин 25
Шабатура Онуфрій 25
Грубрин Никола 25
Панко Дмитро 25
Колтик Дмитро 25
Кулиняк Петро 15
Хас Михайло 10
Дюк Пилип 10
Давидів Іван 10
Шунь Никола 10
Бачинський Роман 10
Павчук Іван 10
Федорців Павлю 10
Ванджура Никила 10
Процай Іван 10
Степанчак Антін 5
Стрільчук Никола 5
Бутрин Петро 5
Тремба Панько 5
Фенюк Семен 5
Кулинич Іван 10
Харчишин Лука 5
Пікула Пилип 5
Гладкий Стефан 5
Осташ Микола 5
Савка Проць 5
Куліковський Петро 5
Гусак Михайло 5
Переймибіда Йосиф 5
93) З громади Едемс, Масс., через п. І. Хавлюка 20
Зложили:
Танюк Іван 10
Хавлюк Іван 10
94) Баран Василь, Милвокі, Виск. 10
95) З громади Шікаґо, Ілл., через п. Н. Николишина 20
Зложили:
Коваль Прокіп 10
Медзюк Дмитро 10
96) Н. Н., Деслодж, Мо. 5
97) Щудлик Теодор, Джерзи Сіті, Н. Дж. 10
98) З громади Литл Фолс, Н. Й., через п. Ф. Скібінського 10
Зложили:
Паламар Никола 5
Білик Яким 5
99) З громади Лоренс, Масс., через о. Г. Климовича 85
Зложили:
о. Г. Климович 20
Климович Константина 5
Кутинська Марія 5
Обаль Анастазія 5
Костів Василь 5
Бурко Трофин 10
Мельницький Андрій 10
Турчин Стефан 5
Дармохвал Олекса 5
Мелешко Никола 5
Юрків Василь 5
Потрійник Олекса 5
100) З громади Ню Кесл, Па., Па., через п. О. Вересюка 50
Зложили:
Мудрак Василь 5
Вересюк Онуфрій 5
Мельник Йосиф 5
Ліско Андрій 5
Булій Дмитро 5
Булій Марія 5
Булій Васько 5
Олач Дмитро 5
Зімак Стефан 5
Базилінський Павло 5
100а) З громади Ньюарк, Н. Дж., через п. І. Мудровського 190
Зложили:
Хміля Михайло 5
Лукман Іван 5
Мулик Михайло 5
Тов. „Вознесеніє" 25
Климців Дмитро 5
Богачик Андрій 5
Вакулінський Василь 5
Пахольчишин Прокіп 5
Пиш Теодор 5
Радкевич Іван 5
Марків Михайло 5
Мудровський Андрій 5
Морад Микола 5
Літинський Андрій 5
Тов. Грушевського 25
Якимів Дмитро 5
Гой Іван 5
Варищак Михайло 5
Кучевський Дамян 5
Сікотовська Анастазія 5
Тов. „Збаращина" 50
100б) З громади Ню Йорк, Н. Й., через п. М. Коваля 50
Зложили:
Евуш Михайло 10
Коник Андрій 10
Швець Серафина 10
Базар Іван 10
Людцьків Василь 5
Батючок Іван 5
101) З громади Юніти Стейшен, Па., через п. К. Чучмана 25
Зложили:
Маліцький Корнило 5
Чучман Корнило 20
102) З громади Спринг Велі, Н. Й., через п. І. Брега 37
Зложили:
Укр. Тов. Просвіта 25
Кріль Іван 5
Брега Іван 7
103) З громади Детройт, Міш., через п. А. Фіну 50
Зложили:
Фіна Андрій 25
Бродяк Василь 25
104) З громади Філаделфія, Па., через о. сов. М. Кінаша 25
Зложили:
Федчишин Тимко 5
Гневош Єлена 5
Івашко Іван 15
105) З громади Гемтремк, Міш., переслано комітетом через о. Д. Добротвора 1,185
Зложили:
Тов. Згода, від. 29 У.Н.С. 100
о. Д. Добротвор 100
Боднар Йосиф 1000
Лебедь Семен 50
Мусій Теодор 50
Тарапата Ілько 30
Брунець Олекса 25
Скочиліс Ілія 25
Сліпецький Матвій 25
Чорній Олекса 20
Марухняк Петро 20
Кручко Юрій 20
Боднар Лев 20
Янчук Стефан 15
Ковальчик Йосиф 15
Орський Яків 15
Семків Рудалько 15
Бугель Никола 10
Черній Михайло 10
Зазуляк Михайло 10
Крук Никола 10
Заблоцький Іван 10
Яловий Михайло 10
Кривий Михайло 10
Фігас Михайло 10
Ковальчук Іван 10
Беднарський Іван 10
Нановський Олекса 10
Гришко Ілія 10
Бривка Антін 10
Кушнич Михайло 10
Тричук Тимко 10
Миськів Григорій 10
Тимків Никола 10
Триндовецький Никола 10
Топорський Михайло 10
Прихідко Йосиф 10
Костецький Роман 10
Зінич Іван 10
Когут Павло 10
Чепак Олекса 5
Чепак Василь 5
Синютка Іван 5
Ногаш Теодор 5
Крупка Йосиф 5
Мерещак Яків 5
Лис Василь 5
Трендовецька Антоніна 5
Данилишин Теодор 5
Чоп Петро 5
Шавінський Іван 5
Рудий Теодор 5
Прихідко Матвій 5
Мартинюк Василь 5
Чорний Демко 5
Красіцький Павло 5
Гарасимик Никола 5
Груга Іван 5
Андрушко Іван 5
Васька Гавриїл 5
Вовк Стефан 5
Романюк Панько 5
Рубоха Данило 5
Галамаґа Андрій 5
Демян Пилип 5
Дубик Стефан 10
Рунька Іван 10
Скульський Андрій 10
Довбош Іван 10
Кук Іван 10
Чабак Микола 50
Гармаґюк Максим 20
Осмола Стефан 25
Дамян Пилип 10
Чарнецький Антін 25
Бендина Панько 5

РАЗОМ ДО ДНЯ 12-го ПАДОЛИСТА 1921, ЗЛОЖЕНО $50,767.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки міста Львова", від. 143, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в 8-мій годині вечером в суботу, 31. грудня, в гали Укр. Нар. Дому під ч. 219 Іст 6. ул. На порядку нарад є справи, які треба конечно залагодити, і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — П. Прокопів, предс.; П. Мельничук, секр.

МАКАДУ, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 7, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 1. січня, в гали церковній при ул. Вест Блейн стр. Буде звіт уряду і вибір нових урядників. Неявившийся член заплатить кару $2.00, а урядник $3.00. — І. Когут, предс.; П. Пухир, секр.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 56, вибрало отсей новий уряд: П. Вітенко, предс.; В. Когут, заст. предс.; Д. Чмирит, кас.; П. Кітляр, заст. кас.; О. Куляга, секр.; М. Пуцило, заст. сек.; Я. Вітенко і В. Яськів, контрольори; І. Шелева і І. Карась, доглядачі хорих. — О Куляга, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Уряд бр. св. Михаїла, від. 209, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в понеділок, 2. січня, точно о годині 1-шій пополудни, в гали церковній. На тім мітінґу старий уряд здасть звіт з цілого року, а таксамо і контрольна комісія. Котрий член не явиться на тім мітінґу, заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. Пригадується довжникам, аби вирівнали свої довги, бо инакше будуть суспендовані. Будеться принимати нових членів до У. Н. Союза за 50 цнт. вступного. Хтоби хотів вступити в члени У. Н. Союза, най не відкладає сеї справи на завтра, бо завтра може бути запізно! — М. Дмитрів, секр.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

КРОВ ЗА КРОВ

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповідання з другої половини 17-сотих років.

(Продовження) (7)

— Чого ти аж сюди загнався? — спитав його. — За чим прийшов? Глядати отрішнього снігу?

Татарин дальше вдивлявся в небо і не озивався.

— Чого ти підглядав наш табор? Ти сам, чи вас ільше тут?

— Нас більше — відповів Татарин, — вдивляючись дальше в нео — але мої земляки далеко відси. Нам утікли коні. Я сам оден пішов у степ глядати їх. Ішов цілий день. Вже хотів лягати в траву спати, бо сильно знемігся, як почув гамір. В тім чейже нічо дивного, що я хотів знати, з ким в степу можу зійтися. Ти не инакше зробив би. Ось чому я підкрадався нишком до вас.

— То чогож ти вертав назад, таксамо нишком як прийшов? — спитав його Василь. — Як побачив, що ми не розбишаки, міг безпечно прийти до нас. Чи ти не подумав, що твої коні, як вони тобі справді втікли, можуть ути в нас?

Татарин зміркував, що козак зачинає припирати його до муру. Подумав, що ліпше не відповідати, щоби незамотатися в суперечности.

— Яке тобі діло до того, чого й куди я йшов! Я не займав вас. Яким правом ти казав звязати мене і держиш під сторожию, як конокрада? Пусти мене!

Татарин підвівся і сів.

— Розпутай зараз! Може знайду дорогу назад до моїх.

— Ти й так хотів лягати спати і лише ми перешкодили, — замітив Василь. — Не втратиш нічого, як переспиш ніч з нами. Тут безпечнійше, ніж на самоті в степу. Як завтра покажеся, що ти не конокрад, ані шпігун чамбула, що наважився забрати нашу валку, пущу тебе. Як покажеся противне, то повиснеш на першім дереві, на яке попадемо по дорозі. Тепер сиди тихо, бо як зачнеш говорити не питаний, то закнеблюю писок.

— Кажу, розвяжи і пусти мене! — крикнув Татарин, — як не хочеш стягнути на себе і на цілу твою валку великої біди.

— Затулити писок! — крикнув Василь.

Годиночка стягнув з Татарина пояс і закутав ним його голову так, що лише очи світилися.

— Я тобі казав, не говори! Тепер скажу тобі ще одно. Перекажи твому отаманови, що на звідуна вибрав дуже неопитного. Як ти мені грозиш бідою, то ти не оден тут. Тут є цілий чамбул. Добрий звідун ані спіймати не дасть себе, ані погрозами не виляпує тайн тих, що його вислали.

За плечима Василя розступилася трава. Вийшов Криворучка, ведучи за собою пару осідланих коний. За ним виступили з трави Недоля і Артименко. Між ними старий Татарин із звязаними на спині руками. Очи молодого Татарина заіскрились скаженою лютию. Василь казав тепер здоймити з него кнебель.

— Отсей Татарин, — промовив Недоля — сидів в траві яких дві тисячі кроків відси. Коло него були оба коні.

— Бачиш, що не з дітваками маєш діло, такими, як ти, — промовив Василь до молодого Татарина. — Не казав я тобі зараз, що ти не сам тут? Ось вже й маємо доказ. Вже й твій товариш тут. Ти розщибавсь за кіньми цілий день і не знайшов. А моїх хлопці, ще не розглянулись по степу і вже знайшли. Так само знайдемо цілий ваш вабор... Знайдемо ідучи твоєю тропою. Така трава не скоро піддіймеся. Ось ліпше зробиш, коли замість перечити... А се що?

Всі зглянулися і стали налухувати. В степу гукнув вистріл з рушниці.

— То не татарська рушниця — замітив Василь. — Татари, як вони є тут, праворуч. Вистріл гукнув по лівім боці нашого шляху.

— Може Татари обійшли нас! — сказав Недоля.

— Ні! — відповів Василь. — Татари, підбираючися до нас, не стріляли би. То хтось такий, що ще не знає, що ми тут.

Що се справді не був татарський вистріл, бодай не з того чамбула, до котрого належали оба полонені, свідчило їх поведеннє. Зразу вони гадали, що то може котрий козак у таборі стрілив. Але коли побачили, що вистріл і для Запорожців є загадкою, і в їх очах мож було вичитати зачудованнє.

— Хиба хто з наших збожеволів, та тепер вибрався на польованнє? — сказав Недоля.

— Хто з наших? — відповів Василь насупивші брови. — В моїй сотни був би такий дурень? Стріляв би тепер, коли знає, що до нас підбираються Татари? Між моїми козаками такого нема. А як справді є, то... се був його послідний похід. Верне до Січи скований і там, при позорнім стовпі здохне під буками!

В сій хвили з табору надбіг козак.

— Чи чули, отамане, вистріл? — спитав.

— Чув. Може хто з наших?

— Як ніхто з вас, що тут стоїте, то стрілив хтось чужий. В таборі всі знялися на ноги. Стоять готові до оборони.

— Обох бранців взяти до табору! — приказував Василь. — Ми також ідемо туди. Ти, Петре, возьми Недолю і ще одного козака. Розвідайте, хто се такий, той стрілець!

Петро й два козаки щезли в траві. Василь з прочими пішов до табору. В вижиданню минула добра година, заки вартові дали знати, що сотник Луценко вертає. Всі були цікаві, що приносить. Небезпеки очивидно не було ніякої. Навпаки, вертав з якоюсь мабуть дуже доброю новиною, бо його, постійно веселе лице тепер було... не веселе, а просто пяне з утіхи. Затирав руки. Для того всі здивувалися, коли промовив:

— Поки що, небезпеки нема. Все таки треба нам бути готовими. Ще не знаємо, чи в нашім сусідстві є татарський чамбул, чи може ті два, що в наших руках, справді не мають тут ніяких товаришів. Але, як з сего боку не прийдуть вороги, то готові прийти инші гості. А може прийдуть одні й другі. Тепер тоті другі ще нічого не знають про нас. Полягали спати... Нехай розповість вам Недоля... Ходи Василю! Я з добрими вістями.

Петро відтягнув Василя на бік, бо мав щось таке, що лише йому одному хотів виявити.

— Ти чогось дуже врадуваний, — промовив Василь. — На кого там попав? На ворога, чи приятеля?

— Я справді врадуваний, та не дуже. І тішуся і досада бере, бо нема того найбільшого лобура. Влізли нам в руки... Чуєш? Самі влізли.

— Та хто такий? Хтоє, кого нема?

— Нема лише того одного... сего головного... Нема Филемонова. Але инші є, мабуть всі до одного... Ті, що вимордували Березівку...

Василь затрусивсь цілий як в лихорадці. Аж закланцав зубами, так ним телепало. Чути було на кілька кроків.

— Ті Москалі, — оповідав Петро — в поході ід півдневи, в околицю ріки Берди. Кажуть, для охорони Запорожа перед Татарами, що знов непокоять наші південно-східні окраїни.

— Ми в Січи про се нічого не чули.

— Бо то неправда. То московська вигадка, щоби виправдати висилку московського війска на Запороже. Се війско не проти Татар. З ним є козаки гетьманці. Я балакав з ними. Вони проводять Москалів. З того, що оден з тих гетьманців говорив мені, виходить таке, що Москалі десь на Берді загадали построїти город і там усадовити свій ґарнізон. Се очивидно проти нас. Московщина поволи окружляє Запороже ланцом своїх війск.

— Ще й Сербів і Волохів заведуть там. Кажеш, з ними йдуть козаки-гетьманці?

— Десять. Москалі не знають запорожських шляхів, отже всилували десять Полтавців. Ті ведуть московську саранчу. Ведуть їх поневолі. Спершу було їх дванацять. Однак по дорозі два втікли. Почимчикували до Січи сповістити старшину про нову московську напасть.

— В Січи тепер нема таких, щоби їх безпечно було вислати слідом за Москалями. Кальниш мабуть буде дожидати нас, щоби нам дати нову роботу.

— Між тим робота вже буде зроблена.

— Очивидно... Таки ще сеї ночи.

— Ось тепер знаєш, чому я з розвідів вернув такий урадуваний, що аж руки затирав.

— Чи ти певно знаєш, що Филемонова нема між ними?

— Знаю цілком певно. Я питав гетьманців. Казали, що нема.

— Може він дізнався, що ми на него полюємо, отже проївся инакше?

— І я так думав. Але Обушок, оден з тих козаків, що я їх взяв з собою, знає Филемонова з виду. Обушок з Березівки. Він підчас різні був в Березівці між тими, що стояли на майдані, коли Филемонов сипнув до них картечами. Він тоді припав до землі і так пролежав між трупами, доки Москалі не відійшли. Я нарошно взяв його з собою. Він пішов між Москалів і добре призирався всім офіцирам, але Филемонова між ними не бачив.

— Обнюхавсь з нечистим і він береже його. Ми вже тілько Москалів спрятали, а сего головного не годні доконати.

— Влізе й він в наші руки. Він цілком певно на Запорожу. Мусимо виклопотати від кошового довшу відпустку. Попросту скажім йому всю правду. Нехай звільнить нас від всякої служби доки не знайдемо нашої згуби.

— Гадка не зла... Але тепер треба погадати, як взятися до сих, що вже під нашим боком.

(Далі буде).

ДОПИСІ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Віче в справі помочі рідному краеви.

За почином місцевого Ратункового Комітету відбулося в нас 18. грудня б. р. віче в справі помочі рідному краеви. Хоч на дворі шаліла страшенна сніговиця і трудно було на ногах удержатися, то се не відстрашило наших людий від сповнення свого народного обовязку.

В означенім часі галя була битком набита. На сцену вийшов предсідатель місцевого Ратункового Комітету, п. Д. Братусь, і отворив віче палкою промовою. Відтак покликав на секретарів віча К. Шевчука і П. Гринїва, а також касіера М. Бінашевського і двох членів контрольної комісії: І. Кисїля і Н. Шевця.

На припорученне предсідателя секретар відчитав усі позиції з приходів і розходів та скільки гроший вислано до старого краю на поміч потребуючим.

Потім предс. Братусь здав звіт з діяльности екзекутиви, кілько комітет за помочию всіх братств, товариств і парохії уладив концертів, балів, віч і т. п.

Загальний прихід виносив $1072.93, загальний розхід був $1044.72, остає в касі $28.21.

Вислано до старого краю яко поміч голодуючим і жовнірам в Чехо-Словаччині разом $715; решту зужито на місцеві розходи, які були публично відчитані.

Після того предсідатель покликав на першого бесідника о. Ст. Ващишина, місцевого пароха гр.-кат. церкви. Покликаний бесідник наперед подякував Комітетови і всім тим, котрі йому в праці помагали, а відтак зачав свій реферат, який тривав майже півтора години. Промовець пригадав історію нашого народу і його боротьбу з ворогами, пригадував, як в 1901 році велася боротьба за університет, як також про Січинського, котрий пімстився за кривду на Потоцькім. Відтак заявив, що ми ще живем, але треба спільної праці. В кождій місцевости повинна бути Січ, а також треба помагати своїм студентам, бо тільки свідомі люди зуміють постояти за своїм краєм. Бесіду о. Ващишина переривано зчаста гучними оплесками. На кінци своєї промови о. Парох узяв в руки український прапор, підніс його вгору і провів присутним присягу вірности українському прапорови. Публика встала з місць і зачала співати український гимн „Ще не вмерла Україна". Підчас співання нашого гимну один дурненький приклонник Леніна і Троцького сидів мов прикований до крісла і через те наразився на гнів народу. Предсідатель звелів тому дуракови і виродкови свого народу опустити галю.

Потім предсідатель заявив, що зараз розпічнеться збірка на поміч студентам і заохотив до жертв. Заряджена збірка принесла 100 долярів готівкою, а деклярованих було поверх 15 долярів. Імена жертводавців будуть поміщені на слідуючий раз.

Потім ухвалено отсі резолюції (в англійській мові) до президента Гардінґа:

Всі українські товариства і братства, злучені в місцевім Ратунковім Комітеті несення помочі рідному краеви, зібрані на загальнім народнім вічу, уладженім згаданим комітетом дня 18. грудня 1921 р., в гали під ч. 303 Гудсон Аве., в присутности двох тисяч членів, ухвалили слідуючі резолюції:

1. Ми, американські мешканці міста Рочестер, Н. Й., протестуємо проти брутальної польської окупації Східної Галичини, Холмщини, Волині, Полісся і Поділя.

2. Домагаємся від президента Гардінґа і правительства Злучених Держав, аби вони постояли за право, свободу і незалежність українського народу Східної Галичини, Волині, Холмщини, Поділя і Полісся.

3. Домагаємся від президента Гардінґа, щоби він постарався о відкликанне польської окупації зі згаданих земель і признав независиму Західну Україну під правительством д-ра Евгена Петрушевича.

Окремо ухвалено отсі резолюції до українського народу в Америці:

Ми, Українці міста Рочестер, Н. Й., зібрані на вічу дня 18. грудня, зваживши положення нашого народу на нашій рідній земли, окупованій проклятим нашим відвічним ворогом, Польщею; зваживши всі спроби до освободження і всі переслідування та просьбу о матеріяльну допомогу, як також політичну в справі освобождення з польського ярма:

1. Протестуємо проти всякого нерозумного партійного вибрику в розбиванню народних сил під теперішну пору.

2. Кличемо голосом розпуки наших братів зі старого краю до всіх місцевих ратункових комітетів в Америці, щоби негайно забралися до роботи несеннєм порятунку нещасним жертвам війни, рідній школі і заграничному нашому студентству.

3. Бажаємо зїзду всїх ратункових комітетів в як найкоротшім часі, для загальної наради над дальшою поміччю рідному краеви.

4. Домагаємся як найскорше загального національного зїзду всього українського громадянства в Америці для створення постійної політичної організації і пятнуємо народними зрадниками усіх тих, котрі важилибся шкодити сему зїздови.

5. Кличемо до всіх Січий в Америці, щоби прокинулися зі сну і старались о Січовий зїзд для обрад над визволеннєм українського народу в рідним краю.

Другим бесідником був п. А. Петрів, котрий в своїм короткім рефераті представив присутним, що помимо того, що вороги не дали нам на рідній земли заложити університету, Українці потрафили на чужій земли його заложити. Але треба нам прийти тому університетови з помочию. Помимо того, що нас наші вороги представили, що ми дуже низько стоїмо, але нині світ бачить, що те все неправда. Лиш тоді, коли ми будемо могти утримати свій університет, вороги будуть числитися з нами, але треба на се спільної праці і як найбільшої помочі. Згадав також, що і на Великій Україні є університети не такі, як повинні бути, але то все так не буде, як воно есть.

По скінченню реферату п. А. Петрова наступила вільна дискусія над звітами і над рефератами. Кождий запит щодо звітів задоволено і сі звіти зістали одноголосно приняті. За всі труди нагороджено екзекутиву бурливими оплесками.

Відтак секр. п. Шевчук подякував за довіре і заохочував до дальшої праці на будуче. Щодо реферату п. Петрова то публика була задоволена, але товариш Петрів дістав кілька прикрих слів. Він не повинен за се гніватися, бо був наочним свідком, що за добре нагородили, а за зле осудили.

Нарешті предс. Братусь подякував присутним за участь і віче закінчено гимном „Не пора".

К. Шевчук,
П. Гринів,
секретарі віча.

CHESTER, PA.

Поважана Українська Громадо в Честер і околиці! Подаемо до відома, що **ВІЧЕ В СПРАВІ ЗАКУПЛЕННЯ БОНДІВ** відбудеться в неділю, то є 1-го січня 1922 о 2-гій годині пополудни в гали церковній. На вічу буде промовляти Др. Л. Мишуга і другі бесідники місцеві і позамісцеві. Кождий Українець, котрий почуває себе сином Галицької України, повинен явитись на вічу і сповнити свій народний обовязок. Чиж не соромно нам всім честерським Українцям, побачивши в часописи „Свобода", число 299, що ми в Честер зле списалися. Отже стараймося, щоби ми направили свій блуд і показали другим громадам, що ми не хочемо лишатись по заду. Нас в Честер є близько два тисячі і ми повинні на тім вічу зібрати що найменьше 10.000 долярів. Запрошуємо всіх щирих Українців явитись на тім вічу і закупити як найбільше бондів. Ренегатам і взагалі хруням вступ на віче заборонений. — КОМІТЕТ. 03-04

КЛІВЛЕНД, О.

Чому наші большевики ненавидять українську інтелігенцію?

Кождому Українцеви добре відомо, що як би не було української інтелігенції в Галичині, то царська Росія булаб усіх галицьких Українців змосковщила. А завдяки тому, що ми, галицькі Українці, мали українську інтелігенцію, Галичина стала для Росії неначе ворожим фортом, котрий усе грозив Росії. І тому ми повинні тим гордитися, що маємо українську інтелігенцію, бо нарід без інтелігенції нічого не варта.

Царська Росія старалася всіми силами і способами змосковщити галицьких Українців. Російські гроші перед війною так як вода плили до Галичини кацапським аґентам за те, що вони ширили кацапську пропаганду. Але всьо то було для Росії безкорисне. Український нарід зрозумів всю тую кацапську ганебну роботу тай ішов в слід за українськими провідниками. Українська народна робота в Галичині що день, що місяць то все гарнійше розвивалася й процвитала, так як то дерево, котре розцвитаеться на весні. А для Росії і галицьких кацапів се було терньом в оці.

В 1908 році на „Новославяньськім" конґресі у Празі (в Чехії) російські делеґати приобіцяли ляцьким делеґатам відбудувати Польщу за те, щоби галицькі Ляхи допомагали москвщити галицьких Українців.

І Ляхи старалися всіми силами і способами допомагати кацапам у тій ганебній роботі. Але ніхто не міг убити українського духа, бо український нарід свідомо ішов вперед і все мав на думці „Не пора Москалеви й Ляхови служити."

От тому і не дивниця, що наші большевики, бувші москвофіли, так ненавидять нашу інтелігенцію. Большевики найбільше ненавидять тих Українців, котрі найбільше працювали на народній ниві для добра українського народу. От як нашого батька Січи, д-ра Трильовського, то майже в кождім числі большевицьких „Щоденних Вістий" і в „Молоті" описують тай насміваються з него. А за що? За те, що др. Трильовський найбільше доложив своєї праці у нашій Гуцульщині, і нині, завдяки д-рови Трильовському, Українці на Гуцульщині найзавзятійше боряться з ляцькими наїзниками.

Чому ті півголовки Троцького не нарікають і не описують в большевицьких газетках про русских гаспадінів, як: Бендасюка, Маркова, Вергуна, Цьороха і їм подібних?

Ми мусимо знати, що про котрих українських д і я ч і в большевики найбільше описують і ненавидять їх, то се є найбільші українські патріоти. І ми, правдиві Українці, повинні найбільше любити і підтримувати таких Українців.

Не від річи булоб згадати, яких арґументів уживають большевики проти нашого духовенства в Америці. У нас в Клівленді, коли священик в церкві на проповіди скаже дещо про українську справу або дещо історичного про Україну, то з неділі через тиждень дістане кількадесять листів і в кождім листі протестують, аби священик не говорив нічого про Україну, лише з евангелія, бо церква не є до політики. І то загрожують в листах, що як „піп" у церкві ще буде говорити про українські політичні справи, то відступлять від парохії і не будуть платити колекти.

Можливо, що дехто скаже: „Таж большевики до церкви не ходять, то як вони можуть знати, що в церкві говориться?" Але хто ходить до церкви, то той кождої неділі побачить большевика в церкві на проповіди, а скоро по проповіди, то большевик виходить з церкви, бо він не прийшов до церкви помолитися, лише вислухати, що священик говорить.

От бачите, що се за підла і лайдацька робота! Грозять таким способом, гейби большевики належали справді до парохії і платили колекту. Большевики думають, що весь нарід дурний, лише вони мудрі. А вони таких арґументів уживають і по других місцевостях. Правда, вони на листах не підписуються большевиками, лише парафіянами. І можливо, що декотрий із священиків думає, що й справді парафіяни протестують. Тому ми вже повинні всяку большевицьку роботу зрозуміти тай не даватися зраджувати, бо вони все те роблять українському народови на шкоду.

Гоніть геть від себе тую зволоч, хай вона не має ніде місця між українським народом!

Парафіянин.

ВІЛКСБЕРИ, ПА.

Українське народне віче в справі помочі рідному краеви і закупна українських бондів.

В неділю, 11. грудня б. р., відбулося в нас віче, котре отворив предсідатель п. Мартин Музика точно о годині 1-шій пополудни. Галя була набита людьми. Предсідатель пояснив, яка ціль цего віча і візвав публику заховуватися спокійно.

По нім забрав голос парох о. Мих. Олексів, котрий промовляв щирими словами до публики, а відтак представив головного бесідника, д-ра Л. Мишугу.

Др. Мишуга передав наперед поклін президента Петрушевича заморським Українцям, а відтак виголосив довшу промову про ріжні старокраєві справи і події, яких він був наочним свідком. Коли український нарід запанував свобідно під правительством д-ра Петрушевича, то тоді в нашім краю була велика радість. Але недовго тішився наш нарід своєю свободою, бо ляцькі війска напали на Галичину, як дич татарська. Українські війска боролися так завзято, що ані оден крок взад не подалися. Кождий собі сказав: „Або здобути, або вдома не бути!" Та нарешті мусіли таки податися, бо не мали амуніції, а сила ворогів була занадто перемагаюча. Бесідник говорив далі, що він тутешних Українців застав розбитих і вони жадної роботи не робили для визволення свого рідного краю. Нам треба всім обєднатись і помагати морально і матеріяльно своїм старокраєвим родимцям. А вже не треба тратити надії на визволенне Східної Галичини зпід польського орла.

По двогодинній промові др. Л. Мишуга запитався, чи дехто не хоче його про щонебудь запитатися, то він радо буде відповідати. Знайшовся один такий „патріот", котрий сказав, що Галичину ніхто не може визволити, лише одні українські і польські комуністи. Він ще щось плів дальше, але публика закричала і предсідатель відобрав йому голос.

Забрав слово п. Бойко, котрий сказав, що довго прийшлоби ся нам ждати, заки побратаються українські і польські комуністи. А тут польські пани вже вішають і мордують наших братів. Нам треба своїм братам дати сейчас поміч і ратувати їх, поки душа в тілі, а не ждати, заки прийдуть червоні спасителі. Публика нагородила бесідника гучними оплесками.

Відтак п. предсідатель візвав вічевиків до закупна українських бондів. Присутні закупили бондів за 330 долярів, а деклярoвано на 395 долярів. Ці бонди це есть визволенне свого народу з ляцького ярма, а колька в серце і шнурок на карк Ляхови.

Відтак предсідатель подякував вічевикам, а закінчено віче піснею „Ще не вмерла Україна" і „Не пора".

Складається сердечна подяка вічевому комітетови, що за його стараннєм відбулося віче.

С. Данильчук, секр. віча.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ